

Clean Industrial Deal

Mapa drogowa europejskiej dekarbonizacji

26 lutego 2025 r. Komisja Europejska przyjęła tzw. **Clean Industrial Deal** (Czysty Ład Przemysłowy) – pakiet propozycji mających na celu przyspieszenie dekarbonizacji i poprawę konkurencyjności Unii Europejskiej przy jednoczesnym uwzględnieniu ambitnych celów klimatycznych.

Tekst komunikat Komisji w sprawie Czystego Ładu Przemysłowego dostępny jest na naszej stronie internetowej.

CZYSTA I TANIA ENERGIA

Zapewnienie dostępu do przystępnej cenowo energii stanowi bez wątpienia jeden z fundamentów Czystego Ładu Przemysłowego. Co więcej, cel ten został uznany za na tyle kluczowy, że równoległe opracowano dla niego dedykowany komunikat – **Plan działania na rzecz przystępnej cenowo energii** (*Action Plan for Affordable Energy*), obejmujący rozwiązania takie jak obniżenie kosztów energii, budowanie faktycznej unii energetycznej i zapewnienie odporności na potencjalne kryzysy energetyczne.

Za przyczyny wysokich i niestabilnych cen energii

uznano zależność Europy od importu paliw kopalnych oraz niewydolność strukturalną systemu elektroenergetycznego (infrastruktury sieciowej). Czysty Ład Przemysłowy przewiduje zatem **poprawę integracji rynków energii, elektryfikację, cyfryzację** i wykorzystanie inteligentnych sieci opartych na sztucznej inteligencji (AI), a także zakłada **znaczącą rolę umów PPA na zakup energii** (*Power-Purchase Agreements*), w tym transgranicznych PPA, oraz **kontraktów różnicowych** (CfD) w zwiększaniu atrakcyjności czystej energii. Wsparciem dla upowszechnienia umów PPA ma być pilotażowy program Komisji na rzecz korporacyjnych umów zakupu energii dla przedsiębiorstw (500 mln euro), podczas gdy odnawialne źródła energii, sieci i magazyny energii mają skorzystać na usprawnieniu procesów wydawania pozwoleń i uproszczeniu zasad pomocy publicznej (jeszcze w 2025 r.).

Komisja planuje również przyjąć do końca IV kwartału 2025 r. **akt w sprawie przyspieszenia dekarbonizacji przemysłu** (*Industrial Decarbonisation Accelerator Act*), w którym zaproponuje konkretne środki mające na celu wyeliminowanie utrudnień związanych z wydawaniem pozwoleń administracyjnych.

Rozwiązania te będą wzorowane przede wszystkim na rozporządzeniu ratunkowym dla OZE oraz tzw. *Net Zero Industry Act*.

Jednym z kluczowych wskaźników efektywności (KPI) powyższych flagowych inicjatyw jest osiągnięcie rocznej instalacji **100 GW** odnawialnej energii elektrycznej do 2030 r.

WIODĄCE RYNKI DEKARBONIZACJI

Czysty Ład ma stworzyć warunki do zwiększenia popytu na bezemisyjne produkty, które mają zachęcić przedsiębiorstwa do inwestowania w czyste technologie (korzystania z tzw. „zielonej premii”) oraz poprawić pozycję UE jako lidera czystej transformacji.

Proponowane rozwiązania obejmują:

- stworzenie rynku dla **wychwyconego dwutlenku węgla**, w tym wdrożenie strategii przemysłowego zarządzania emisjami dwutlenku węgla oraz dokonanie przeglądu dyrektywy ETS 2023/959 (zaplanowane na 2026 r.) z potencjalnym włączeniem **spalania odpadów** do systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS);
- wspieranie rozwoju i wdrażania **małych modułowych reaktorów jądrowych** (SMR);
- promowanie wykorzystania odnawialnego i niskoemisyjnego **wodoru** oraz zapewnienie pewności regulacyjnej w tym zakresie, w szczególności poprzez przyjęcie aktu delegowanego Komisji w sprawie niskoemisyjnego wodoru, a także poprzez inicjatywy Europejskiego Banku Wodoru i uruchomienie mechanizmu wodorowego;
- uproszczenie i harmonizację metodologii rozliczania emisji dwutlenku węgla;
- przyjęcie **pozacenowych kryteriów budżetowych** (takich jak czystość, niezawodność, zamknięcie obiegu) oraz promowanie krajowych programów wsparcia, a także zamówień publicznych i prywatnych z korzyścią dla energochłonnych gałęzi przemysłu.

ROZWIJANIE GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Komisja w Czystym Ładzie Przemysłowym przyjmuje, że gospodarka o obiegu zamkniętym stanowi siłę napędową innowacji. W związku z tym, postuluje przede wszystkim, aby Unia Europejska bardziej strategicznie odniosła się do kwestii pozyskiwania surowców i materiałów wtórnych w celu zmniejszenia ryzyk związanych z niepewnością dostaw. Podkreślono zatem potrzebę priorytetowego wdrażania **aktu w sprawie surowców krytycznych (CRMA)** i zatwierdzenia pierwszych projektów strategicznych, a także utworzenia specjalnego Europejskiego Centrum Surowców Krytycznych – wspólnej platformy zakupowej przeznaczonej dla surowców. Więcej szczegółów na temat CRMA przedstawiliśmy na naszej stronie internetowej.

Ponadto Komisja zamierza przyjąć w 2026 r. akt dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym (**Circular Economy Act**) mający na celu przyspieszenie transformacji cyrkularnej, zwiększenie podaży wysokiej jakości recyklatów oraz stymulowanie popytu na materiały wtórne i produkty obiegowe. Co ważne, akt ten miałby również zharmonizować kryteria utraty statusu odpadu (*end-of-waste*), a także poprawić i rozwinąć **rozszerzoną odpowiedzialność producenta (ROP)**, której obecną formę opisaliśmy na naszej stronie internetowej.

Dodatkowo, już w kwietniu 2025 r. Komisja zamierza przyjąć plan działań w ramach rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, a w IV kwartale 2026 r. podjąć inicjatywy na rzecz tzw. Zielonego VAT-u.

INWESTYCJE PUBLICZNE I PRYWATNE

Komisja Europejska jest świadoma, że czysta transformacja będzie wymagała znacznych inwestycji i w związku z tym planuje zwiększyć fundusze przeznaczane rocznie na projekty związane z energią, innowacjami przemysłowymi i transportem o 480 miliardów euro. Sam Czysty Ład ma zaś bezpośrednio zmobilizować **ponad 100 miliardów euro** na natchmiastowe usprawnienie czystej produkcji w UE

w czasie, kiedy gdy długoterminowe rozwiązania pozostają w przygotowaniu. W perspektywie jest wprowadzenie kilku inicjatyw takich jak Fundusz Konkurencyjności, Fundusz Innowacji, nowelizacja InvestEU oraz nowe ramy pomocy publicznej (*Clean Industrial Deal State Aid Framework*).

MIĘDZYNARODOWE PARTNERSTWA CZYLI DALEKI ZASIĘG

Zgodnie z Czystym Ładem Przemysłowym, czysta industrializacja może zostać zrealizowana tylko dzięki odpowiednim **relacjom międzynarodowym** w skali globalnej. W związku z tym za kluczowe uznano dalsze zawieranie i wdrażanie umów o wolnym handlu (FTA) oraz angażowanie się w nowe negocjacje w tym zakresie. Działania te mają być uzupełniane **partnerstwami na rzecz czystego handlu i inwestycji** (CTIP), które rozpoczną się już w marcu tego roku.

Dalsze plany w tym obszarze obejmują przegląd, uproszczenie i potencjalne rozszerzenie mechanizmu granicznej korekty emisji dwutlenku węgla (CBAM), opracowanie kluczowych koncepcji będących podstawą rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych (FSR) oraz wykorzystanie instrumentów ochrony handlu (TDI).

KOMPETENCJE I ZATRUDNIENIE CZYLI PRACA U PODSTAW

Na drugim końcu skali, Komisja dostrzega wpływ jednostek na czystą transformację – i odwrotnie –

oraz planuje ustanowienie tzw. **Unii Kompetencji** (*Union of Skills*), czyli kompleksowej strategii wyposażania ludzi w przydatne umiejętności.

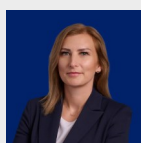
Ponadto Plan działania na rzecz wysokiej jakości miejsc pracy (*Quality Jobs Roadmap*) zaplanowany na IV kwartał 2025 r. będzie miał na celu zapewnienie godnych warunków pracy oraz sprawiedliwych możliwości zmiany pracy dla pracowników i osób samozatrudnionych. Pomoc finansowa, taka jak **leasing społeczny**, ma również zapewnić obywatelom dostęp do bezemisyjnych pojazdów, pomp ciepła i innych ekologicznych produktów.

CO DALEJ?

Czysty Ład Przemysłowy, jako komunikat Komisji Europejskiej, **nie jest obecnie aktem wiążącym** ani dla państw członkowskich, ani dla organów UE. Może zostać uznany jedynie jako przejaw tzw. miękkiego prawa (*soft law*). Niemniej jednak doświadczenie pokazuje, że tego typu komunikaty mają duży wpływ na politykę Unii Europejskiej i niejednokrotnie wyznaczają ogólne cele, które znajdują następnie odzwierciedlenie w treści wiążących aktów prawnych. W związku z tym w niedalekiej przyszłości możemy spodziewać się działań ze strony Komisji, które będą zmierzały do wiążącego wdrożenia proponowanych rozwiązań.

Ze względu na obecny brak konkretnych rozwiązań prawnych wciąż trudno jest jednoznacznie przesądzić, jak Czysty Ład Przemysłowy wpłynie na gospodarkę i przedsiębiorstwa – może on okazać się zarówno **wielką szansą, jak i wielkim wyzwaniem**.

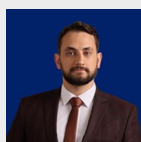
ZACHĘCAMY
DO KONTAKTU!

Anita Palukiewicz

Partner

anita.palukiewicz@ssw.solutions

Michał Ścibura

Associate

michal.scibura@ssw.solutions